

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 275/2013-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť E. N., V., zastúpenej advokátom Mgr. M. C., T., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 16 D 1430/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. N. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. mája 2013 doručená sťažnosť E. N., V. (ďalej len „sťažovateľka“), v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 D 1430/2007 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že „na Okresnom súde v Nových Zámkach je od roku 2007 vedené pod sp. zn. 16D/1430/2007 dedičské konanie po poručiteľke E. I., rod. K., ktorá zomrela dňa 26.09.2007. Dedičské konanie v predmetnej veci bolo vykonané pred notárkou JUDr. J. E. so sídlom v N. pod sp. zn. D not 249/2007. V konaní pred notárom bolo vydané osvedčenie o dedičstve dňa 09.06.2008, ktoré stratilo platnosť včas podanou žiadosťou sťažovateľky o pokračovanie v konaní o dedičstve. V tomto konaní vydal Okresný súd Nové Zámky dňa 07.05.2009 uznesenie, v ktorom určil všeobecnú hodnotu majetku, potvrdil nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov v časti dedičstva a v časti dedičstva vykonal vyporiadanie medzi dedičmi. Predmetné uznesenie bolo doručené splnomocnenému zástupcovi sťažovateľky až dňa 26.03.2010. Proti uvedenému uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Nitre uznesením sp. zn. 5CoD/6/2010-143 napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Okresný súd Nové Zámky vo veci znovu rozhodol uznesením zo dňa 07.10.2011, pričom uvedené uznesenie bolo sťažovateľke opäť doručené až po takmer jednom roku od jeho vydania, konkrétne dňa 03.09.2012, pričom sťažovateľka voči predmetnému uzneseniu opäť podala dňa 10.09.2012 odvolanie. Sťažovateľka sa opakovane domáhala svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov prostredníctvom sťažnosti predsedovi Okresného súdu Nové Zámky. V odpovediach predsedu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 16.04.2009, 03.02.2010, 18.03.2010 a 11.05.2010 predseda súdu vyhodnotil uvedené sťažnosti ako neopodstatnené s tým, že konanie prebiehalo promptne a plynulo, pričom k žiadnym prietahom podľa jeho názoru nedošlo. Dlhá doba konania bola spôsobená jednak veľkým množstvom agendy v príslušnom súdnom oddelení Okresného súdu Nové Zámky a jednak neschopnosťou dedičov dohodnúť sa. V odpovedi na sťažnosť zo dňa 27.08.2012 predseda súdu už pripustil, že sťažnosť je čiastočne opodstatnená a v konaní došlo k určitým prietahom spôsobeným tým, že napadnuté uznesenie nebolo doručené všetkým účastníkom dedičského konania. Pochybenie súdu bolo podľa vyjadrenia jeho predsedu spôsobené nepozornosťou vyššej súdnej úradníčky. Hoci súd pripustil pochybenie a s tým súvisiace prietahy, k náprave nedošlo a v predmetnej veci nebolo

doposiaľ právoplatne rozhodnuté. Sťažovateľka sa preto opakovane sťažovala na prietahy v konaní podaním zo dňa 24.01.2013, pričom doposiaľ jej nebolo doručené žiadne stanovisko predsedu súdu k uvedenej sťažnosti.

Podstata tejto ústavnej sťažnosti spočíva v namietaní postupu Okresného súdu Nové Zámky, ktorý svojim postupom porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v primeranej lehote.“.

Skutočnosť, že napadnuté konanie pred okresným súdom ani po približne šiestich rokoch nie je právoplatne rozhodnuté, pociťuje sťažovateľka ako dlhoročný a pretrvávajúci stav právnej neistoty.

Sťažovateľka na základe uvedeného žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 16D/1430/2007 porušil základné právo E. N., na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Nové Zámky vo veci vedenej pod sp. zn. 16D/1430/2007 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. E. N. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 10.000,- € (slovom desaťtisíc eur), ktoré jej je Okresný súd Nové Zámky povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. E. N. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 275,94 € (slovom dvestosedemdesiatpäť eur a deväťdesiatštyri centov), ktoré je Okresný súd Nové Zámky povinný vyplatiť k rukám jej právneho zástupcu Mgr. M. C., advokáta so sídlom T. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namieta porušenie svojich označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní, pričom v sťažnosti uvádza, že okresný súd vo veci rozhodol uznesením zo 7. októbra 2011, proti ktorému sťažovateľka podala odvolanie s tvrdením, že napadnuté konanie ešte stále nie je právoplatne skončené.

Ústavný súd na základe uvedených informácií v súčinnosti s okresným súdom overoval skutočnosti uvádzané sťažovateľkou a zistil, že sťažovateľka skutočne podala odvolanie proti už uvedenému uzneseniu okresného súdu, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 5 CoD 9/2012 z 31. októbra 2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť 12. marca 2013. Z uvedeného vyplýva, že napadnuté konanie právoplatne skončilo v deň právoplatnosti uvedeného uznesenia krajského súdu, t. j. 12. marca 2013.

Sťažovateľka svoju sťažnosť ústavnému súdu doručila 27. mája 2013 (sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 23. mája 2013). Sťažnosť smeruje proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré však bolo právoplatne skončené už 12. marca 2013.

Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je požiadavka smerovania sťažnosti proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

Nadväzne na to ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08) prezentuje už ustálený záver, že základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje ochranu len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu predložená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného základného práva došlo alebo porušenie v tomto čase ešte trvalo.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je považovaná sťažnosť za zjavne neopodstatnenú vtedy, ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti vychádzajúc z podstaty a účelu základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd sťažnosť posúdil ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju v zmysle ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní odmietol (obdobne napr. II. ÚS 24/06, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 300/08).

Nad rámec tohto odôvodnenia ústavný súd poukazuje na znenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. V okolnostiach tejto veci je zrejmé, že o tvrdených priet'ahoch v konaní pred okresným súdom (t. j. o inom zásahu) sťažovateľka vedela alebo sa mohla dozvedieť najneskôr do okamihu, keď napadnuté konanie ešte trvalo, čo znamená, že aj v prípade absencie vyššie uvedených dôvodov by bolo nutné sťažnosť odmietnuť pre oneskorenosť.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2013